

TOON TELLEGEN
MISSCHIEN WISTEN
ZIJ ALLES

*313 verhalen over de eekhoorn
en de andere dieren*

MET PRENTEN VAN
MANCE POST

AMSTERDAM ANTWERPEN

EM. QUERIDO'S KINDERBOEKEN UITGEVERIJ 2017

Dit boek bevat alle verhalen uit:

Er ging geen dag voorbij (1984)

Toen niemand iets te doen had (1987) Gouden Griffel 1988

Langzaam, zo snel als zij konden (1989) Zilveren Griffel 1990

Het feest op de maan (1990)

Misschien waren zij nergens (1991)

Bijna iedereen kon omvallen (1993) Libris Woutertje Pieterse Prijs 1994
en Gouden Griffel 1994

Brieven aan niemand anders (1996)

De verjaardag van alle anderen (1998) Zilveren Griffel 1999

Daaraan toegevoegd zijn twaalf niet apart gebundelde verhalen (pagina 603 tot en met 628).

www.queridokinderboeken.nl

Eerste druk, 1995; zevenendertigste druk, 2017

Copyright text © 1995/1999 by Toon Tellegen. *Copyright illustrations* © 1995/1999 by Mance Post. Niets uit deze uitgave mag worden vervoerdigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij, Amsterdam.

Omslag Barbara van Dongen Torman

Omslagillustratie Mance Post

ISBN 978 90 451 2011 9 / NUR 283

ER GING GEEN DAG VOORBIJ OF DE EEKHOORN WAS WEL OP stap. Hij liet zich 's ochtends uit de beukenboom naar beneden vallen op het mos, of soms van het puntje van een tak in de vijver op de rug van de libel, die hem dan zwijgend naar de kant bracht. Hij sloeg altijd de eerste de beste weg in die voor zijn voeten kwam. Maar als hij een zijweg zag dan sloeg hij die in, en als het hem lukte zijn plannen voor die dag te vergeten dan vergat hij ze.

Zo was hij op een dag op weg naar de olifant, die ging verhuizen en nog wat hulp nodig had, toen hij een kronkelig zandpad zag. Dat sloeg hij in. Er stond een bordje: WEG NAAR DE RAND. Daar wil ik heen! dacht de eekhoorn. Maar tot zijn verdriet was er al spoedig weer een zijweg die hij niet links kon laten liggen, hoe graag hij dat ook had gewild.

DOODLOPENDE WEG, stond er op een bordje op de zijweg. Met grote tegenzin liep de eekhoorn langs deze weg die al snel doodliep in een dik en doornig struikgewas. De eekhoorn haalde zijn huid open en worstelde langdurig met het struikgewas. Toen rolde hij in een greppel en sliep onder een deken van oude bladeren.

Toen hij wakker werd was het avond en kon hij weer gaan slapen.

De volgende ochtend bereikte hij een weg die hem zonder omwegen of zijwegen naar het strand bracht. Daar lag een bootje gereed. De eekhoorn stapte aan boord en voer naar de horizon, en vervolgens over de horizon langs kromme zeeën, door poorten in ijsbergen en over spiegelgladde watervlaktes naar steeds weer nieuwe horizonnen. Soms voer hij loodrecht naar beneden langs de randen van reusachtige draaikolken, soms vloog hij van top naar top over de toppen van witte golven.

De zon werd steeds groter en groter, of misschien werd zij niet

groter maar kwam zij steeds dichterbij.

Ten slotte werd de eekhoorn door een golf op een kust geworpen waar hij avonturen beleefde, zo veel en zo wonderbaarlijk dat hij er nog weken over vertelde toen hij kort daarna weer thuis was. Tot de mier en de egel, twee vrienden van hem, er genoeg van kregen en hem dat ook zeiden.

‘En óveral daar...’ probeerde de eekhoorn nog.

‘Genoeg!’ gilde de mier.

OP EEN MIDDAG ZAT DE EEKHOORN NA TE DENKEN IN HET weiland langs de rivier. Hij leunde op een van zijn ellebogen en lag gedeeltelijk op zijn staart, gedeeltelijk op het gras, terwijl om hem heen boterbloemen, klavers en madeliefjes bloeiden.

Hij dacht over van alles na. De zon scheen en hij keek, al nadenkend, naar het glinsterende water. Soms vloog de reiger voorbij en zag hij een schaduw over het water glijden.

Plotseling was het alsof hij wakker schrok, maar hij wist niet of hij had geslapen. Hij herinnerde zich wel dat de rivier tegen hem had gesproken en hem had gezegd dat hij maar eens honderd jaar moest gaan slapen en dat ze dan wel verder zouden zien. Dat had hij erg lang gevonden. Hij had zo snel mogelijk geslapen of gedaan alsof hij sliep, en voor hij het wist was hij al gewekt door...

‘Au!’ riep hij.

‘Ja,’ zei de wesp. ‘Je stond op mijn vleugel.’

‘Maar ik sliep!’ zei de eekhoorn, hoewel hij dat niet helemaal zeker wist.

‘Nou en? Vind je dat dat iets uitmaakt?’

‘Maar ik lag stil...’

‘Nou en? Als er op mijn vleugel wordt gestaan dan kan het mij niet schelen hoe of wat. Voor mijn part staat er lucht op, of licht of niks, maar ik voel het. En dan steek ik. En voor mijn part steek ik in de lucht of tegen het licht in of in het niks, maar ik steek!’

De wesp viel achterover van het gewicht van zijn woorden, maar stond snel weer op.

‘Dus zodoende,’ zei hij.

‘Het doet pijn,’ zei de eekhoorn en hij voelde de bult op zijn knie snel groter worden.

‘Dus het was niet niks!’ zei de wesp, met een eigenaardige glimlach.

De eekhoorn zuchtte. Hij was moe en het was avond en de rivier glinsterde tot in de verste verte niet meer, zelfs niet voorbij de brug in het westen waar de lucht nog rood was.

‘Ik ga maar weer eens,’ zei de wesp.

‘Ja,’ zei de eekhoorn.

‘Iets aan mijn vleugel doen,’ zei de wesp, ‘want zo is het niks.’

‘Nee,’ zei de eekhoorn. De wesp vloog moeizaam weg, terwijl de eekhoorn strompelend het bos in ging, in de schemering, op weg naar huis.

DE EEKHOORN WAS ZIEK. HIJ LAG TE RILLEN ONDER ZIJN dekens. De mier, die ervan overtuigd was dat hij verstand had van ziektes, keek in het oor van de eekhoorn en zei dat hij daar heel ver weg iets roods zag, het leek wel een edelsteen, zo flonkerde het.

‘Zou dat het zijn?’ vroeg hij zich af.

‘Maar ik heb geen pijn in mijn oor,’ zei de eekhoorn en hij kroop verder weg onder zijn dekens.

De krekel kneep even later met een ernstig gezicht in het puntje van de staart van de eekhoorn.

‘Au!’ riep de eekhoorn.

‘Aha!’ zei de krekel. ‘Dat is het.’

Maar de eekhoorn schudde zijn hoofd en vroeg de mier en de krekel om weg te gaan.

Urenlang lag hij daar helemaal alleen te klappertanden in zijn warme bed. Het werd donker. De eekhoorn doezelde weg, maar schrok opeens wakker toen er op zijn deur werd geklopt.

‘Wie is daar?’ vroeg hij.

‘Ik ben het,’ zei een stem.

‘Wie?’

‘Ik.’

Er kwam iemand binnen, maar het was zo donker dat de eekhoorn niet kon zien wie het was.

‘Wie bent u?’ vroeg hij.

‘Ik,’ zei de stem weer. De eekhoorn herkende de stem niet.

‘Wat wilt u?’

‘Je moet op reis,’ zei de stem. ‘Je bent ziek van het ziek zijn.’

‘Maar ik wil helemaal niet op reis,’ zei de eekhoorn. ‘Dat kan toch nooit goed voor mij zijn?’

‘Het moet,’ zei de stem.

De eekhoorn voelde een windvlaag door de open deur naar zijn bed toe waaien. Hij werd hoog opgetild en meegenomen. Hij vloog langs de bovenkant van de lucht en zag duizenden sterren flonkeren onder hem, met de maan als een gele stip helemaal onderaan. Er klonk een vreemd gefluit in zijn oren, soms onderbroken door flarden van zinnen.

‘...niet thuis, en daarnet nog...’ Het was de stem van de mier.

‘...misschien naar de giraffe...’ De stem van de krekkel.

‘...ijlt hij wel, zeilt hij wel...’ De stem van de olifant.

‘...leert eindelijk eens toveren...’ De stem van de kameleon, die hij slechts één keer eerder had gehoord op de verjaardag van de kolibrie, of was het bij de potvis...

Hij kon de stemmen niet meer verstaan en het gefluit werd steeds luider. En met een zachte plof viel hij op het mos onder de beukenboom, vroeg in de ochtend, op een mooie dag in het voorjaar.

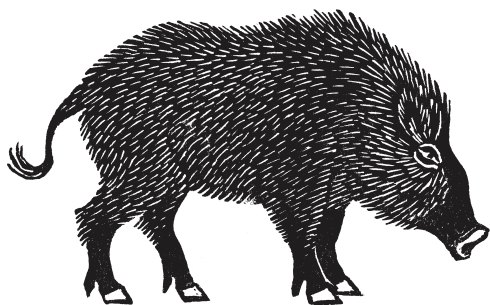
De mier stond al snel naast hem.

‘Je bent uit bed gevallen,’ zei hij met een ernstig gezicht. ‘En dat niet alleen,’ voegde hij eraan toe.

‘Het is een wonder,’ zei de krekkel, die buiten adem aan kwam hollen, ‘dat het zo is afgelopen.’

De eekhoorn knikte. Op een pijnlijke bult op zijn achterhoofd na had hij verder nergens last van.

AAN HET FEESTMAAL ZATEN ZE BIJEEN. ZE WISTEN NIET WAT zij vierden, maar wel wat zij aten. De eekhoorn leunde op zijn ellebogen en slurpte dik beukennotensap naar binnen door een riet, langs de oever van de rivier gesneden, en naast hem zat de mier, die tussen zijn handen een reusachtige suikerklont hield waarop hij zoog en waarin hij soms ook beet. Dan zei hij: 'Hm,' alsof hij gromde.

Iets verderop zat het hert, dat een groothoefblad op zijn bord had dat hij met mes en vork in fijne stukjes sneed die hij een voor een in zijn mond stak. Hij zat er zeer tevreden bij. Tegenover hem zat de bij die een kelk van een dovenetel vasthield en niets meer hoorde of zag en alleen maar dronk van de zoetste honing.

'Bij, bij, bij!' riep soms het everzwijn naast hem, maar de bij hoorde hem niet. Het everzwijn at een bord met pap, en toen dat op was een emmer met in zure melk gedoopte hompen brood. Naast hem zat de bladluis, die zijn eigen eten had meegebracht, en daarnaast de kraai, die in een glimmende zwarte veter pikte, en daarnaast dreef de baars lui achterover in een waterbed, waar zotte wieren in zweefden waar hij zo nu en dan aan sabbelde. Soms fluisterde hij iets in het oor van de giraffe, die dan even ophield met zijn dessert van roze rozen en distels en vriendelijk knikte.

Verderop aan de tafel zat ook de olifant die zich te goed deed aan grote lappen boombast die op een schaal van vurenhout lagen: berkenbast, beukenbast, dennenbast, eikenbast, kastanjabast, lindebast, olmenbast en wilgenbast, die hij alfabetisch verorberde. De hyena zat er wat verloren bij, achter een leeg bord, en giechelde maar zo'n beetje. De mug stak in een neuspunt op een schotel en zat zichtbaar te genieten. Aan het hoofd van de tafel zat de tor, die een zwart gerecht uit een doosje peuterde, terwijl de kikker en

de pad voor het eerst naast elkaar zaten en op elkaars gezondheid dronken en afspraken eens vaker bij elkaar langs te gaan.

De lucht boven het bos was blauw en de zon werd duizendvoudig weerkaatst in de glinsterende glazen van de dieren die daar zaten, in onafzienbare rijen. En telkens sprak een van hen één woord: ‘Vrienden,’ zei de duif. Iedereen klapte dan één keer en at weer verder.

‘Wij,’ zei de wesp.

‘O,’ zei de neushoorn.

Als iemand langer zou spreken zou zoveel eten koud worden dat het zonde zou zijn, want uiteindelijk ging het feest in elk geval om het eten, en daarnaast hoogstens nog om iets minder belangrijks, waar niemand het fijne van wist.

Toen het donker werd ontstak de vuurvlieg zich, en liet de luipaard zijn ogen over de tafels dwalen. De bomen en de wind verzorgden de muziek.

Toen de zon weer opging zaten ze daar nog, maar de meesten sliepen. Alleen de mier zat tenslotte nog te sabbelen op zijn reusachtige suikerklont. De warme zonnestrallen smolten het laatste ijs in de beker van de walrus.

OP EEN DAG VERTROKKEN DE EEKHOORN EN DE MIER VOOR een lange reis naar het noorden.

Ze voeren over de zee en kwamen al spoedig tussen de ijsbergen terecht. Daar was het zo koud dat hun monden stijf werden en ze niet meer tegen elkaar konden zeggen dat ze eigenlijk toch maar beter naar huis konden gaan. Zo reisden ze verder. Tenslotte konden ze zich niet meer verroeren. Ze lagen op een ijsschots die over de ijszee dobberde.

Na lange tijd dreven ze op de ijsschots naar het zuiden. Het werd warm, de ijsschots smolt en zwemmend bereikten ze tenslotte het strand, niet ver van het bos.

Het was zulk mooi weer dat zelfs de haai zong, als hij af en toe zijn hoofd boven het spiegelgladde wateroppervlak uitstak.

Maar de mier en de eekhoorn waren uitgeput. De mier wist zich nog naar huis te slepen. Maar de eekhoorn bleef daar liggen.

Plotseling voelde hij iets zachts tegen zijn wang. Hij rolde opzij en zag dat het de vleugel van de vlieg was.

‘Ga je mee?’ vroeg de vlieg.

‘Ik ben net terug,’ zei de eekhoorn.

‘Nou?’ zei de vlieg.

‘En ik ben moe.’

‘Je mag slapen. Op mijn rug!’ zei de vlieg.

Met moeite hees de eekhoorn zich op de rug van de vlieg. Maar toen hij eenmaal zat en het bos onder zich zag liggen, was hij snel weer uitgerust. Ze haalden de reiger in, die breed klapwiekend over de rivier vloog, waarin de zon werd weerkaatst. En daar liep de olifant. Hij lijkt wel te stofzuigen! dacht de eekhoorn. En daar liep de tor, die nog nooit zo mooi geglommen had.

De eekhoorn sprong van de ene kant van de rug van de vlieg

naar de andere kant, om maar niets te missen.

‘Niet doen,’ zei de vlieg. Maar de eekhoorn ging ook nog op zijn hoofd staan en aan één vleugel hangen, met zijn tenen, zodat beneden op de grond iedereen bleef staan en verbaasd naar boven keek. Hij luisterde niet.

‘Dan moet je het zelf maar weten,’ zei de vlieg. Hij klom plotseling steil omhoog, maakte een scherpe bocht en dook recht omlaag. De eekhoorn kon zich niet meer vasthouden en vloog door de lucht.

Met een fraaie boog, bewonderend bekeken door tientallen dieren, landde hij in de vijver, waar de kikker juist zou gaan kwaken. Nu wachtte hij nog even, de kikker, en kwaakte toen: ‘Goedemiddag meneer, het verheugt mij zeer...’

Maar verder kwam hij niet want de eekhoorn drukte zwaar op zijn rug en trok hem mee onder water.

OP EEN MIDDAG BESLOTEN DE EEKHOORN EN DE MIER EEN wedstrijd te houden tegen elkaar. De zon scheen, er dreven enkele heel kleine wolkjes door de lucht en ze hadden die dag niets bijzonders te doen.

Ze dachten eerst na over wat de eerste prijs zou moeten zijn, maar ze konden niets bedenken. Toen dachten ze na over het soort wedstrijd dat ze zouden houden. In de meeste dingen hadden ze geen zin: hardlopen, takken verslepen, graven, klimmen, zingen, kruipen, springen, op hun handen staan: het leek hun allemaal niets.

‘Laten we eerst maar wat gaan eten,’ zei de eekhoorn ten slotte.

‘Dat vind ik een goed idee,’ zei de mier.

‘Ik heb nog een beukenoot,’ zei de eekhoorn en hij haalde een mooie, grote, glanzende beukenoot tevoorschijn.

‘En ik heb nog een kilo suiker,’ zei de mier en hij haalde een prachtige kilo suiker uit zijn zak.

De eekhoorn begon al te knabbelen, maar de mier hield hem tegen en zei: ‘Ik tel tot drie, dan beginnen we. Wie het meeste smult wint. Eén twee drie.’

Met grote gulzigheid vielen ze op hun lekkernijen aan. De eekhoorn was het gulzigst. Het geknaag van zijn tanden kaatste heen en weer tussen de bomen, terwijl zijn ogen glinsterden. De mier was het zorgvuldigst en sabbelde heel omzichtig om zijn kilo suiker heen. Het leek wel alsof hij ervoor op zijn tenen ging staan. Zijn ene voorpoot legde hij in zijn nek, van louter genot, terwijl zijn knieën glommen.

Zo aten zij daar geruime tijd.

‘Klaar,’ zei de eekhoorn en hij veegde de laatste splinters van zijn mondhoeken.

‘Ik ook,’ zei de mier en hij liet zich voldaan achteroverzakken.

Lange tijd zeiden ze niets tegen elkaar. Toen herinnerden ze zich de wedstrijd weer. De mier stelde voor, nu ze toch geen eerste prijs hadden, aan beiden de tweede prijs toe te kennen. De eekhoorn was het daarmee eens. Vervolgens stelde de mier voor de volgende dag op dezelfde plaats onder dezelfde voorwaarden een nieuwe wedstrijd te houden. Ook daar was de eekhoorn het geheel mee eens.

‘Ik heb nog een suikervlam,’ zei de mier.

‘En ik heb nog iets waarvan ik de naam niet weet,’ zei de eekhoorn.

‘Dus geen beukenoot?’ vroeg de mier.

‘Nee, want daar weet ik de naam van.’

‘Zoethout dan?’ vroeg de mier.

‘Nee, dat niet.’

‘Dropstengels? Zuurwit? Kruimelspek?’ vroeg de mier met steeds grotere belangstelling.

‘Nee, ik weet echt niet hoe het heet,’ zei de eekhoorn. ‘Maar dat zie je morgen wel.’

‘Toverslijm? Room?’ vroeg de mier nog. Maar de eekhoorn was al op weg naar huis, vastberaden de volgende dag weer ongeëvenaard te smullen.

‘Gom?’ riep de mier hem nog na. ‘Gevulde gom??’

DE EEKHOORN LIEP DOOR HET BOS. HIJ HOORDE DE KIKKER kwaken in de vijver en wilde hem graag spreken, maar hij zag hem niet. Naar het water en het riet turend liep hij achteruit.

‘Au,’ zei de sprinkhaan. ‘Je staat op de punt van mijn jas.’

‘Sprinkhaan!’ zei de eekhoorn. ‘Ik dacht dat je ver weg was.’

‘Daar was ik ook,’ zei de sprinkhaan, die onder een vochtig blad tevoorschijn kwam, ‘maar het beviel me er niet. Met name het eten was er te anders.’

‘Ah,’ zei de eekhoorn, ‘wat jammer.’

De sprinkhaan wilde er verder niets over zeggen en gebaarde de eekhoorn door te lopen. De eekhoorn klom in de lindeboom die daar stond en verborg zich tussen de bladeren.

Het hert had hem naar boven zien gaan en riep hem na: ‘Hé, wacht even!’

‘Wat?’ riep de eekhoorn.

Het hert klom achter hem aan de boom in. Toen hij halverwege was zei de eekhoorn: ‘Ik dacht dat jij niet klimmen kon.’

‘Dat is waar ook,’ zei het hert. Hij keek over zijn schouder naar beneden en kon er toen verder niets aan doen dat hij in het gras plofte.

‘Au,’ zei de sprinkhaan. ‘Ben je daar alweer?’ Terwijl hij juist een betere plaats had uitgezocht om verder te treuren over zijn mislukte reis.

Hij besloot nu maar weer helemaal tevoorschijn te komen, zodat hem geen ongelukken meer zouden overkomen.

De avond viel en vanuit de verte naderde een reusachtig onweer. De eerste bliksemschicht sloeg voor de sprinkhaan in de grond en bleef daar rillend staan, terwijl de eerste donderslag besluiteloos heen en weer rolde over de toppen van de bomen.

De sprinkhaan hield niet van het verblindende licht van de bliksemschicht en kroop terug onder het blad. De wind stak op en blies het blad weg. Toen wist de sprinkhaan niet meer waar hij met enig gemak verder kon treuren. Ik ben toch echt niet veeleisend, dacht hij. Hij verborg zijn hoofd in zijn groene jas en zuchtte diep.